

Hjem > Landdistriktsmidler > 2013 > Optimale kvægstalde > FarmTest 91 - Smitteoverførsel ved kælvning

FarmTest 91 - Smitteoverførsel ved kælvning

Overførsel af smitte ved kælvning er den største risikofaktor i forhold til infektioner, der kan give sygdom hos kalve (*salmonella*, *E. coli*, *cryptosporidier*, *coccidier*, *rota-* og *coronavirus*) og senere i kvienes/koens liv (*paratuberkulose* og *salmonella*).

Promilleafgiftsfonden for landbrug

- Afsluttet Farmtest

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Ved kælvning kan smitte overføres fra koen til kalven, fra miljøet til koen eller kalven, fra andre kreaturer i kælvningsboksen og til koen og kalven.

Da den største del af den mulige smitte overføres via gødning, er god hygiejne i kælvningsboksen altafgørende for at undgå smitteoverførsel ved kælvning.

Anbefalinger så risikoen for smitteoverførsel begrænses:

- Et højt hygiejneniveau
- Velstrøet kælvningsboks
- Sørg for lavt stressniveau hos ko/kvie
- Lav belægningsgrad – minimum 12 m²/ko i fælleskælvningsboksen
- Tag kalven fra koen straks efter fødslen
- Undgå at kalven pletter koen
- Undgå at kalven får gødning i munden
- Redskaber tilhørende kælvningsområdet må ikke benyttes i andre afsnit
- Lad ikke dyr gå på eller krydse foderbord ved flytning til og fra kælvning
- Træd ikke i foderet med beskidte støvler
- Rene støvler ved adgang til kælvningsområdet
- Rent tøj ved adgang til kælvningsområdet
- Anvend handsker når du håndterer kælvende dyr og nyfødte kalve
- Brug handsker ved fødselshjælp
- Kælvningsboks må ikke benyttes som sygeboks
- Brug evt. desinfektion. Husk desinfektion har ingen effekt, hvis hygiejnen er dårlig

Kælvningsfaciliteterne

Det anbefales at anvende enkeltkælvningsbokse. En enkeltkælvningsboks er mere enkel at holde ren og lettere at gøre ren og desinficere mellem kælvninger. Desuden får den kælvende ro i en enkeltkælvningsboks.

Kontrol og begrænsning af smitteoverførsel i fælleskælvningsboksen er dog stadig muligt. Det forudsætter, at hygiejneniveauet er højt, at belægningsgraden er lav, og at kalvene flyttes hurtigt væk.

Forudsætninger fælleskælvningsboks:

- Højt hygiejneniveau
- Lav belægningsgrad (minimum 12 - 15 m²/ko)
- Kalvene fjernes hurtigt

Hold kælvningsboksen ren

Kælvningsboksen skal være ren for at begrænse risikoen for overførsel af smitte ved kælvning. I særdeleshed skal fælleskælvningsboksen være velstrøet.

Lejets type i enkeltkælvningsboksen er ikke af afgørende betydning for en ren boks. Det vigtigste er et højt hygiejneniveau, så kælvningsboksen altid er ren.

Figur 1. Med en ren velstrøet kælvningsboks er man langt i at undgå smitteoverførsel i kælvningsområdet.

Undgå stress

Omkring kælvningen sker der helt naturligt en opregulering af stresshormoner. Det betyder sammen med sædvanlige flytningsprocedurer, at koen/kvieren er udsat for et højt stressniveau omkring kælvningstidspunktet, og smittefarlige køer og kvier kan derfor udskille en stor mængde smitstoffer.

Lav belægningsgrad

Belægningsgraden har stor betydning for stressniveauet ved kælvning og hygiejnen i fælleskælvningsboksen. Overbelægning giver både uro og stress hos den kælvende og dårligere hygiejne i kælvningsboksen. Der bør i fælleskælvningsboksen være plads til, at kvieren/koen kan søge afsides ved kælvning. Det er umuligt, når der er for høj belægning i kælvningsboksen.

Ved at opstalde de højdrægtige kvier i et separat hold, opnås normalt et mindre stressfyldt forløb, og dermed en mindre risiko for smitteoverførsel.

Det er ligeledes vigtigt, at belægningsgraden er lav i et fælles højdrægtighedsområde.

Kvægbrugerne i FarmTesten var bevidste om betydningen af belægningsgraden i fælleskælvningsboksen. I gennemsnit var der 17 m²/ko i fælleskælvningsboksene og 12 m²/ko i fælles højdrægtighedsområderne.

Læs mere om FarmTesten [her](#) (992 kb)